

Профілактика булінгу в учнівському середовищі

Булінг – це навмисне, повторюване, тривале фізичне або психологічне насильство, яке чинить одна особа або група осіб, які мають певні переваги (фізичні, психологічні, адміністративні) стосовно до особи, котра нездатна захистити себе в даній ситуації, з усвідомленим бажанням завдати болю, залякати або спричинити стрес іншій особі.

Національна Асоціація шкільних працівників США дає наступне визначення поняття булінгу: «Булінг – це динамічні і повторювані моделі вербальної або невербальної поведінки, що здійснюється одним учнем або групою учнів стосовно до іншого учня, спрямовані на навмисне нанесення шкоди, при наявності реальної різниці в силі».

Підґрунтям булінгу на основі нетерпимості є упереджене ставлення до певної особи або групи осіб через їх релігію, расу, походження, сексуальну орієнтацію, фізичні чи психічні вади.

Хейзинг, як форма агресивної поведінки, зазвичай полягає у залякуванні та приниженні у процесі посвяти або прийняття до певного клубу, групи, спортивної команди.

Булінг сексуального характеру виявляється в формах наси́льства

вербального (погрози, жарти, принизливі коментарі щодо сексуальної активності жертви)	фізичного (торкання, обійми сексуального характеру, смикання нижньої білизни, сексуальні напади)	емоційного приниження (поширення чуток, написання поміток сексуального характеру, вульгарні жести)

«Кібербулінг» (cyberbullying) – форма поведінки, яка полягає у розсиланні повідомлень, фотографій та відео агресивного та образливого характеру з використанням нових інформаційних та комунікаційних технологій.

Жертви булінгу

Пасивні жертви обережні і чутливі.

Їх типова реакція на булінг - спроба уникнути кривдників. Їм властиве негативне ставлення до себе, прагнуть самотності. Страждають від низького почуття власної гідності, часто вважають себе невдахами, дурними, сором'язливими і непривабливими людьми.

Провокативні жертви намагаються себе захистити і часто проявляють агресію.

Така дратуюча гіперактивна поведінка та запальність часто є причиною булінгу.

Приблизно одна з п'яти жертв булінгу – провокативна.

Найчастіше **жертвами** шкільного насильства **стають діти, які мають фізичні вади** – носять окуляри, зі зниженим слухом або з руховими порушеннями.

В групі ризику **замкнуті діти або діти з імпульсивною поведінкою**, а також ті, що мають **особливості у зовнішності** – руде волосся, веснянки, відстовбурчені вуха, криві ноги, особливу форму голови, повні або занадто худі.

Нерозвинені соціальні навички, страх перед школою, відсутність досвіду життя в колективі, **наявність хвороби** (епілепсія, заїкання, енурез, енкопрез), **порушення мови, низький інтелект** і труднощі у навчанні **теж можуть спровокувати конфлікти.**

Дитина не зустрінеться з булінгом, якщо:

- ✓ не буде плисти проти течії, не буде ігнорувати рішення класу за умови, що воно не суперечать її моральним нормам
- ✓ не даватиме підстав для приниження власної гідності
- ✓ не демонструватиме свою фізичну силу
- ✓ не показуватиме свою слабкість
- ✓ своїми здібностями та захопленнями притягуватиме дітей до себе, а не відштовхуватиме
- ✓ свою обдарованість буде скеровувати на благо класу і школи, щоб однокласники пишалися, що вчать ся разом, а не заздрили

Дитині треба

- ✓ Знайти одного або кількох друзів серед однокласників
- ✓ Налагодити спільну мову з усіма однокласниками
- ✓ Запрошувати однокласників в гості
- ✓ Навчитись поважати думку своїх однокласників
- ✓ Не прагнути перемагати у всіх суперечках з однокласниками
- ✓ Навчитися програвати і уступати, якщо насправді не правий
- ✓ Приймати себе і знати свої сильні сторони

Поради батькам

- Демонструйте повне прийняття дитини і безумовну любов
- Виявляйте терпимість до помилок, невдач і проблем росту
 - Виражайте схвалення і підтримку
 - Поводьтеся відповідально
 - Будьте відвертими і правдивими у стосунках з дітьми
 - Практикуйте ефективні способи вирішення конфліктів
- Щоденно обговорюйте справи дитини і її почуття
- Якщо конфлікт не вирішується – поміняйте школу

Що можуть зробити батьки для підвищення авторитету своєї дитини в класі:

- Навчити не боятися однокласників, які також мають свої проблеми чи страхи
- Налагодити контакт з вчителями і однокласниками
- Долучатися до проведення шкільних і класних заходів
- Демонструвати гідну поведінку і доброзичливе ставлення до людей

**Кордони булінгу -
моральні принципи,
виховання
і рівень культури**